

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

«Καλοκαιρινές διακοπές και απο-δράσεις»

Το ακόλουθο διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης άρθρο του Βασίλη Μανουσέλη δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα των Συντακτών (www.efsyn.gr) στις 23-7-2016 .

Ο τόπος και ο τρόπος που επιλέγει κανείς να περάσει τις καλοκαιρινές διακοπές του μας αποκαλύπτουν πολλά όχι τόσο για τις οικονομικές δυνατότητες όσο για την προσωπικότητα και τις ψυχαγωγικές ανάγκες του παραθεριστή. Μια φορά τον χρόνο, οι εξαντλημένοι εργαζόμενοι ασκούν το δικαίωμα ή μήπως την κοινωνική «υποχρέωσή» τους να αφήσουν το σπίτι τους στην πόλη για να μετακομίσουν για λίγο σε κάποιο πολύ οικείο ή εξωτικό παραθεριστικό θέρετρο. Τελικά, με βάση ποια -προσωπικά και αντικειμενικά- κριτήρια επιλέγουν οι σημερινοί τουρίστες το πού και το πώς θα περάσουν τις διακοπές τους;

Τους δύο τελευταίους αιώνες η τουριστική νοοτροπία και πρακτική αλλάζει και διαφοροποιείται διαρκώς, δημιουργώντας όχι μόνο εντελώς διαφορετικά πρότυπα διακοπών, αλλά και εντελώς διαφορετικά πρότυπα τουριστών. Ανάμεσα στα υπάρχοντα σήμερα στιλ τουριστικής ζωής μπορεί κανείς εύκολα να ξεχωρίσει τουλάχιστον δύο: αυτό του φυγόπονου ή οκνηρού¹ τουρίστα και το «εναλλακτικό» -αλλά εξίσου νόμιμο- στιλ του αντισυμβατικού και ακαταπόνητου² τουρίστα, ο οποίος αναζητά στις διακοπές του ακραίες εμπειρίες φυγής από τη ασφυκτική ζωή των μεγαλουπόλεων.

Πάντως, το επικρατέστερο στιλ διακοπών είναι ο μαζικός τουρισμός: τα άτομα δηλαδή που επιλέγουν να μετακινηθούν από το σπίτι τους στο παραθεριστικό θέρετρο, το οποίο ενδέχεται να βρίσκεται στην άλλη άκρη του πλανήτη, για να βρουν και να αναπαραγάγουν τα πολύ οικεία κοινωνικά πρότυπα ζωής, διασκέδασης ή διατροφής που υιοθετούν στην καθημερινή τους ζωή στον τόπο τους.

Πράγματι, ο «τεμπέλης» τουρίστας αντιστέκεται σθεναρά³ σε ό,τι μπορεί να ανατρέψει τα δήθεν «προσωπικά» τουριστικά του ήθη ή την κυρίαρχη στην εποχή του μόδα διακοπών. Και μολονότι βομβαρδίζεται διαρκώς από τα ΜΜΕ και τα σχετικά διαφημιστικά έντυπα για τη μεγάλη αναζωογονητική αξία των εναλλακτικών μορφών διακοπών, αυτός αρνείται πεισματικά και ενίοτε ηρωικά να υποκύψει στους δελεαστικούς πειρασμούς μιας λιγότερο μαζικής και πιο περιπετειώδους τουριστικής ζωής.

Μάταια οι πιο πρόσφατες επιστημονικές ανακαλύψεις του υπενθυμίζουν ότι το ανθρώπινο σώμα διαμορφώθηκε από την εξέλιξη για να μετακινείται διαρκώς και ότι ο ανθρώπινος εγκέφαλος έχει ζωτική

1 οκνηρός: τεμπέλης, νωθρός

2 ακαταπόνητος: ακούραστος

3 σθεναρά: έντονα, δυνατά

ανάγκη από ανοίκειες⁴ πολιτισμικές εμπειρίες και, κυριολεκτικά, «τρέφεται» και «ανθεί» από την επαφή του με διαφορετικά πρότυπα ζωής και σκέψης.

Απέναντι σε όλα αυτά τα επιχειρήματα, ο «τεμπέλης τουρίστας» είτε σφυρίζει αδιάφορα είτε προβάλλει τη μεγάλη ανάγκη του για «ανάπαυση», που μόνο η πλήρης ακινησία ή το πολύ η κοπιαστική μετακίνηση από το μπαρ στην παραλία και από εκεί στην ταβέρνα μπορούν να του την εξασφαλίσουν.

A3. Στα πλαίσια της οργάνωσης μιας πολυήμερης εκπαιδευτικής εκδρομής αναλαμβάνεις με ομιλία (200-250 λέξεων) σου στη μαθητική κοινότητα να πείσεις με επιχειρήματα τους συμμαθητές σου να αποφύγουν μια ακόμη εμπειρία «μαζικού τουρισμού», που τον χαρακτηρίζει «η πλήρης ακινησία ή το πολύ η κοπιαστική μετακίνηση από το μπαρ στην παραλία και από εκεί στην ταβέρνα», όπως ο αρθρογράφος επισημαίνει. Προσπάθησε να τους πείσεις να επιλέξουν μια διαφορετική περιπετειώδη ή εναλλακτική ταξιδιωτική εμπειρία, βασιζόμενος στην ιδέα ότι «ο ανθρώπινος εγκέφαλος έχει ζωτική ανάγκη από ανοίκειες πολιτισμικές εμπειρίες και, κυριολεκτικά, «τρέφεται» και «ανθεί» από την επαφή του με διαφορετικά πρότυπα ζωής και σκέψης».

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΓΙΑΝΝΗ (1975-)

Ταξίδια

Το παρακάτω ποίημα ανήκει στη συλλογή «Λίγη φθορά για γούρι» (Γαβριηλίδης, 2017).

Τα ωραιότερα ταξίδια είναι του μυαλού.

Να σε πηγαίνει η σκέψη σε ό,τι αγαπάς και σου αρέσει.

Και να μην είναι ανάγκη να επιστρέψεις

Αυτά κοντά σου πάντα είναι

Μέσα σου εικόνες αληθινές

Σαν να πήγες...

Αναμνήσεις χωρίς χρονικότητα

Σα να πήγες...

Σα να γύρισες...

4 ανοίκειες : άγνωστες

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο θέματα που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Το ποιητικό υποκείμενο προτείνει έναν διαφορετικό τρόπο ταξιδιού. Ποιος είναι αυτός και γιατί τον προτιμά; Συμφωνείς ή διαφωνείς με αυτή την άποψη;

ή

2. Να υποθέσεις ότι ξεκινάς κι εσύ ένα ταξίδι του μυαλού. Πού θα πήγαινες και τι θα ήθελες να ξαναζήσεις; Να καταγράψεις τις σκέψεις σου σ' ένα κείμενο με τη μορφή ημερολογίου.

Μονάδες 25